

TRĂIASCĂ A XXIII-A ANIVERSARE A ELIBERĂRII PATRIEI NOASTRE DE SUB JUGUL FASCIST!

IN ȚARA MEA DE SOARE

Veniți, în țara mea de vis, de soare,
In cîmp de dor, de-amin, și de culoare.

A fost durere-aici, cît nesfirșitul,
dar noi suiam în steag chemînd zenitul.

În vară am surpat nenorocirea
din August ride-n țară fericirea.

Sînt liber azi, ca pasărea ce zboară,
În mantia de inserări, ușoară.

M-am revărsat cît Dunărea albastră,
să dau de noi, de înălțimea vastă.

Urcăm din daci, romani, în luptă dreaptă,
România noastră nou viitor așteaptă.

Sînt salahorul care-a înscenat minunea,
caut adevărul scrutînd în sus genunea.

Sînt din Partid o parte, adiuică și infimă, —
din poezia țării un fir de grîu, o rimă.

ION BĂNUȚĂ

CEA MAI MARE SĂRBĂTOARE

Peste cîteva zile vom sărbători cea de-a douăzeci-și-treia aniversare a zilei de 23 August, a celei mai mari sărbători naționale a poporului nostru, zi în care a fost răsturnată dictatura antonesciană, țara întregă alăturîndu-se coaliției antihitleriste cu tot ceea ce putea ea să dea atunci, din punct de vedere omenesc, economic și militar.

Cu mîndrie justificată privim astăzi după atîția ani, înapoi, către acel 23 August din 1944 cînd poporul român, la îndemnul și sub conducerea nemijlocită a Partidului Comunist Român a pornit războiul drept, pentru eliberarea patriei de sub jugul fascist.

Sentimentul acesta de mîndrie capătă astăzi, după două-

zeci și trei de ani, tărie și putere, mai ales atunci cînd privim înapoi, la tot ceea ce s-a realizat în țara asta, la tot ceea ce am zidit la orașe și sate, în inimile oamenilor, la tot ceea ce punem cu sîrg temelie azi și vom înălța în continuare mîine, pentru ca Patria, România noastră socialistă, să devină și mai puternică și mai înfloritoare.

Un popor întreg, poporul român, înfăptuiește cu dragoste și devotament, cu elan și abnegație, programul dezvoltării economice și sociale trasat de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

Rezultatele obținute anul trecut, ca și cele dobîndite în prima jumătate a anului acesta dovedesc din plin că preve-

derile planului cincinal sînt realiste, în același timp încredințîndu-ne că există toate posibilitățile pentru ca prevederile celui de-al doilea an al cincinalului să fie îndeplinite și depășite. Ritmul de creștere al producției industriale în prima jumătate a anului acesta față de aceeași perioadă a anului trecut este de 13,6 la sută.

În agricultură se prevăd pentru anul acesta rezultate multumitoare. Producțiile înregistrate cu prilejul recoltării grîului sînt primele indicii ale faptului că la toamnă vom putea sărbători „Ziua recoltei”, plini de bucuria unor mari biruințe ale acelor care trudesc pe ogoare. Pe bună dreptate tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului

nostru, arăta în cuvîntarea rostită la începutul lunii iulie la consfătuirea pe țară a lucrătorilor din industria chimică: „Faptele, cifrele dovedesc că economia noastră națională continuă să se dezvolte în ritm susținut, că potențialul material al societății sporește, ceea ce asigură o bază trainică pentru noi succese în înflorirea patriei noastre”.

Cu toții știm că partidul acordă o mare atenție agriculturii noastre, îndreptînd către aceasta mijloace materiale pentru modernizarea ei, pentru extinderea mecanizării și chimizării ei, pentru extinderea irigațiilor, pentru folosirea cît mai rațională a pămîntului, pentru organizarea producției pe baza cuceririlor științei și

tehnicii cele mai avansate. În asemenea împrejurări poporul român va sărbători ziua eliberării sale. A eliberării sale politice și sociale, de sub jugul asupritorilor din afară și dinlăuntru.

Vom sărbători ziua de 23 August, cu sentimentul bucuriei pentru înfăptuirile anilor aceștia, cu sentimentul încrederii în politica înțeleaptă a Partidului Comunist Român, cu sentimentul că înfăptuind astăzi fiecare, la locul său de muncă, patrii ca sa din planurile mărețe de dezvoltare a patriei, asigurăm pentru ziua de mîine un viitor fericit poporului român.

CONSTANTIN PRISNEA

CUVÎNTUL ACESTA S O C I A L I S M

De mulți ani cuvîntul acesta le-a pătruns adînc în viață. El definește o stare nouă, care le caracterizează traiul, munca și gîndirea. Cît am stat acolo lingă ei, cuvîntul acesta nu l-a pronunțat nimeni dar înțelesul lui se desprindea oricum din tot ce era în jur, din tot ce făceau. El îmbrăca mii de chipuri, pornind de la gestul mărunț pînă la actul cel mare, colectiv.

Sătui de întinderea lor de pămînt, avizi de apă, cei trei sute din Bărăgan s-au așezat ca într-un uriaș priveghi la malul mării. Stăteau înfiorați de un sentiment venit pesemne din adîncurile vremii, cînd pe Bărăgan bălteau apele unei alte mări.

Au cerut să doarmă la malul mării. Și-acolo pe un așternut de cerși au ascultat o noapte freacă apei și au visat că se află la marginea lanului lor de porumb bătut de vînturile Bărăganului.

Sandu Capră e cel mai bun schimbător. Să lămurim mai întii ce înseamnă schimbător. Fiecare mulgător are cîte o zi liberă pe săptămînă. În ziua aceea vine Capră și-l înlocuiește. Schimbarea trebuie să se facă înșelînd instinctul animalului, care nu trebuie să priceapă manevra. Capră interpretează pe rînd opt roluri diferite, după numărul celor pe care-i substituie. Fiindcă fiecare are felul său propriu

— De ce v-ați ales meseria asta?

— Fiindcă se cîștigă bine — spune Titu Damaschin.

— Fiindcă ne-a fost drag totdeauna de animale (Ion Mihai). Ne scapă o întrebare:

— Vă caută fetele? Se imbulzesc să vă ia de bărbați?

— Dacă ai parale te înșori... pe alese (același Titu Damaschin).

— Da' cu inima cum rămîne, măi fratele meu? — pică la timp precizarea aceea pe care o așteptam și care n-a întirziat să vină.

lele lor te simți ca într-o plantație tină de plopi de Canada.

În sectorul brigăzii a treia, pe un lot experimental, se rezolvă 15 teme științifice avînd în centrul lor porumbul. Președintele Dobra le descrie cu un impresionant lux de amănunte: „Asta rezistă la secetă; asta nu rezistă la secetă dar dă producții mari; asta e bogat în masă foliacee și o să-l ținem pentru nutreț”.

Plăcuțele din capul fiecărui șir sînt ca etichetele din laborator, de pe retorte. Mai lipsesc aici dalele de ceramică și halatele albe.

Știi dv. ce înseamnă o pată de grăsime pe un caiet de școală?

— Nu știm, tovarășă profesoară, poate vreți să ne spuneti. I-am mulțumit lui Ana Utale, profesoară de geografie, că ne-a ajutat să vedem într-un amănunt atît de însemnat sensuri majore.

— Mulți copii își făceau o vreme lecțiile pe masa pe care mîncau, printre crățiți și ulcele. Le-am spus părinților să le creeze un colț de studiu.

În casele noi, care se construiesc de cîtiva ani, o cameră este dedicată studiului. Acolo, cei tineri ca și cei bătrîni, învață.

Era de 1 Mai și oamenii petreceau în voie. Seara însă au sosit vagoanele cu piatră. Dacă te afli în cîmp acum în august și te încolțește dulăul de la bostănărie, nu găsești o piatră să arunci în el. Dacă sapi în lan la 10 sau 20 de metri adîncime, în afară de pămînt și iar pămînt nu dai de o pietricică nici măcar cît unghia. De aceea, cînd le vine piatra, sînt în stare s-o descarce cu mîna, bucată cu bucată.

Era așadar de 1 Mai și a doua zi în zori s-au strîns cu zecile să descarce piatra. Pe cînd nu era drumurile petruite ca să aducă pe vremea plinea la S.M.T., înhămau două tractoare la o remorcă. Cernoziomul bărăgănean e binecuvîntat în cîmp. Pe timp

de ploaie și în locurile umbrite el devine un blestem. Ideea pietruirii străzilor a apărut nu ca o chestiune pur estetică ci în primul rînd de ordin vital. Visul lui Traian Petcu, președintele de stat, este să prelungească cu încă doi kilometri trotuarul de beton care incinge de-a latul toată comuna. Pe trotuar se merge domnește, alături muște chinezul, dar lor nu le pasă. Au în picioare pantofii cu care au fost la oraș. Nu trebuie să-i mai schimbe la gară cu țirlici de cauciuc.

Satul e în plină cursă a urbanizării. E un drept și-o posibilitate pe care le-a creat-o socialismul: aceea de a trăi, treptat, ca la oraș. Dacă pe mata, orășean, o mină nevăzută te-ar lua din pat seara și te-ar instala deodată în casa lui Ioniță sau a văcarului Capră, ai jura că nu s-a schimbat nimic, fiindcă după ce te sature de televizor, gopodina scoate din frigider un pepene brobonat sau îți face o cafea la aragaz.

Frigiderul începe să facă inutilă pivnița; aragazul — soba de chirpici. (Ca să pră-

Ana Utale, profesoară de geografie

jească două ouă, femeia ardea înainte trei coșuri de paie).

Pe obrazul curat al satului acestuia de oameni așezați am aflat de un punct de negreută: familia de scandalagii al cărei șef e Petre Ghițuleanu. Petcu, președintele satului, e aproape derutat. Înșiră amărît o poveste: el, Ghițuleanu, a fugit tot timpul de muncă, băieții, îndemnați de tat-su, s-au făcut amîndoi frizeri. Unul din ei, Petre, a ținut patru femei...

Pentru a cita oară nu se certifică adevărul că instrăinarea de muncă aduce după ea decăderea morală. E greu să ascuți toată tărășenia, dar te bucuri cîd întîmparea e unică. Se gîndesc toți cum să o asaneze.

Îl întreb pe Ioniță: — Mata cum îți crești copiii?

— Nu le ții predici. Le ofer propria mea purtare. Ei n-au auzit nici o sudalmă în casă pînă azi, n-au văzut nici un gest de violență.

În Satul Mare stăpînă este frumusețea morală. Și ea este de esență socialistă.

VIRGIL TOSO

Lotul experimental de porumb

Cu cîtiva ani în urmă, satul a devenit, acordîndu-se cu noua sa realitate, din Gîrbovi — Satul Mare. Numele cel nou se potrivește ca o mînușă. Povestea cuvîntului Gîrbovi e destul de confuză. Se spune de niște colibe în pădure, ferite de șleurile bătute, ferite de priviri vrăjmașe, clădite de niște descălcațori amărîți. Doriți să știți legenda vechiului sat? Poftiți, vă spunem un singur cuvînt: „Gîrbovi”.

Cei doi pe care îi am în față au privirea dreaptă și mîndră. Fiii gîrbovilor și-au îndreptat spinarea. Dobra Marcel e cumpănit, gîndește mult. E cuminte la vorbă. De-acia l-or fi iubind oamenii? De-acia l-or fi aleșind președinte la cooperativa agricolă?

Gheorghe Ioniță, vicepreședintele, e omul cu părul cărunț. Avea mic neobișnuit dacă n-ar avea 35 de ani.

— Ce necaz ai avut?

— Mi-a murit prima femeie. Săpa și s-a prăbușit malul peste ea. Era harnică, n-o puteai ține locului...

S-a resemnat cu greu și s-a însurat din nou. Are patru copii și o casă curată ca paharul. (E, unul dintre fruntașii comunei, vicepreședintele și secretar de partid).

— Ce făceai acum 20 de ani?

— Țineam caii de dirloji, la arat.

— Dar acum zece ani?

— Stringeam bani să-mi iau un atelaj.

Ciudat se mai potrivesc cîteodată lucrurile; în timp ce spunea asta a apărut o sareță cu un cal înhămat la ea. Calul acesta (Mișu) a fost visul lui. „De cîte ori l-am sărutat pe nări. Din multe greutăți m-a scos...”

Mișu mestecă grăbit lucerna, iar Ioniță trece la altceva.

— Am rămas o vreme cu producția de lapte în urmă. Tocmai noi, fruntașii raionului. Nu-i de închipuit.

— Dar ce s-a întîmplat la urma urmei?

— Am avut un excedent de porci, au trebuit să luăm din uruiala vacilor și să-i săturăm. Acum s-a îndreptat balanța dar ne speriasem.

Mama Stana Ene a fost la mare. Au plecat vreo trei sute într-un schimb de experiență în Dobrogea și-au văzut la urmă, marea. Mama Stana alege marea pentru export și povestește: „Maică, mare și frumoasă mai e marea! La anul, dac-oi fi sănătoasă, mă duc din nou”.

Traian Petcu, președintele sfatului popular

de a se purta. O bruscare oricît de mică a acestei ordini influențează procesul tainic de formare a laptelui.

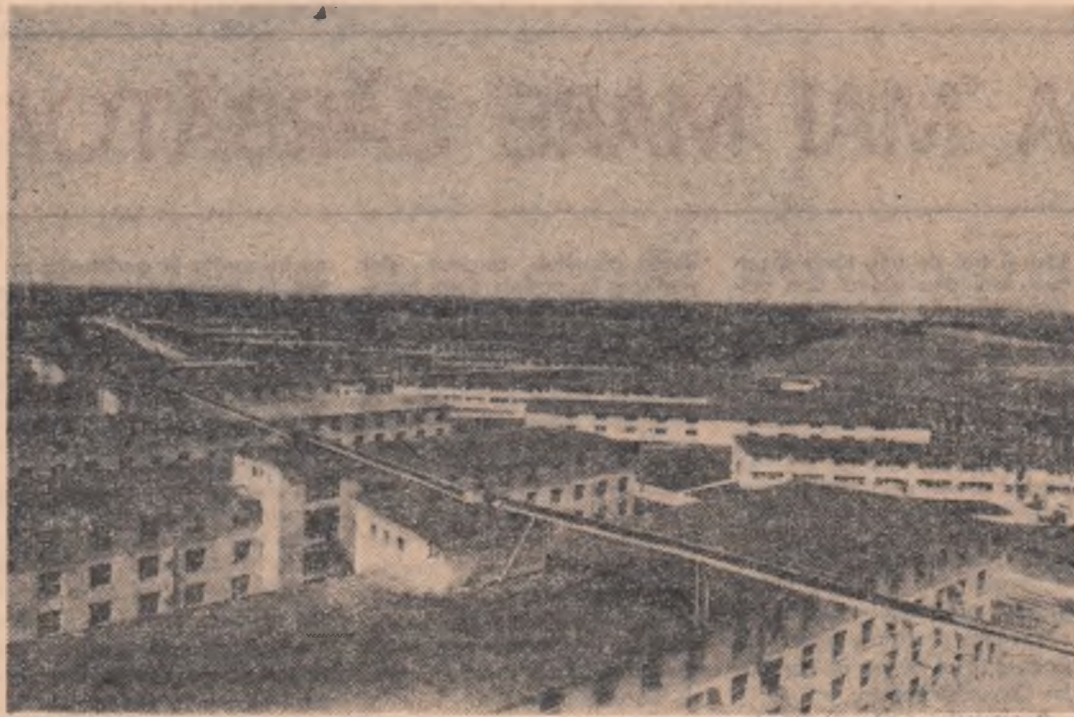
La crescătoria de porci sînt cîtiva ca brazii: tineri, voinici, frumoși.

Stana Ene, lucrătoare la grădina de legume

Agricultura socialistă a dat la iveală resursele pămîntului. Anul acesta au fost declarați campioni ai grîului: 3477 kg la hectar pe întreața suprafață.

Din 1959 producția de porumb a urcat producția de trestie: 2,4 (a se citi tone la hectar); 2,6; 2,8; 3; 3,2; 3,5... Am citit ascensiunea aceasta fermă pe strajeni înălțați de porumb. Dacă te culci la poa-

Combinatul avicol Crevedia

Vară plină. A tot plouat și în țară, cât e de largă, rid bucațele, toată vegetația ride. Orzul și griul au fost mncate de combine, care au plutit zile în șir prin lanurile galbene ca portocala. Tractorarele s-au arătat numaidecât după ele, și au întors cu fălcile lor grozave miriștile cele cu miros plăcut de bolovan, de paie și piine. A fost adunată mazărea și freierătoarele azvirl pe nări mărgăritare. Morile de foc duduie din plin. Gospodarii ies din gura lor albi de făină, ca niște oameni de zăpadă. Ogoarele cafenii au rămas acum parcă scufundate între păreții înalți ai unor împărății de flori galbene, care-și țin chipul rotund de fete de țară tot după soare, Făt-Frumosul din slavă poleit acum în straie mai orbitoare ca niciodată.

Dar nu știu care tarlale sînt mai înalte: cele de raza soarelui, ori cele de cucuruz. A plouat și, printre puterea aceasta de porumburi, ești un pitic. Un om călare dacă ar lua-o prin ele și tot nu l-ai zări. După stejar, brad și plop, porumbul este, cred, una dintre cele mai mindre podoabe ale pămîntului. Aruncată în sol, într-o treia lună, boaba de aur, bine întemeiată într-o tulpină zdravănă, cu noduri, azvirl în dreapta și-n stînga niște săbii în care poți să te tai și se pier-

de apoi într-un moț crud, alb-gălbui, de ji-e mai mare dragul. Porumbul e un adevărat prinț al țarinilor noastre. Ai vrea să te uiji mai în adinc, dar în toată frumusețea acestor virilă ca de oțel, privirea ți se oprește într-o încrucișare, o războire parcă, de coteloni. Răcoare. Un miros specific de verde tînăr, de polenuri și mă-

Oh, gîndești acolo, între filfanii înalți de cucuruz, de-ar fi o gîrlă pe-aproape și, la umbra unei sălcii cu frunzele pogorîte pînă în iarbă, să redeii copil și cu odraslele satului laolaltă, să aprinzi o putere de foc și să coci porumb! Una dintre marile plăceri pe care poate să le aibă cineva, e să desfacă un știulete de popușoi, să-l miroasă — miroase a crud, a viață originară, a

e răcoare și, din întunericul porumburilor, se înalță o luna de început de august, mare cit o baniță.

Am apucat toți vremea cînd mulți oameni, din lipsă de vite, de invăț și din alte pricini, puneau porumbul, primăvara, direct în miriște. Arătură de citeva degete! Nu tu ogor de toamnă, nu tu bălîgar adus pe loc. Se răsuflă pămîntul cu așa-zisa prașilă, pes-

în care va germina Prașila se face după carte și după ceas și se spune de ea că ține cit o ploaie Unde-s riuri sau bălți apele-s trase cu pompe și chemate să binecuvinteze, prin irigații, marea neagră a porumburilor din cîmpiile noastre. Ne-a fost dat să vedem cum mîna omului face polenizarea, lăsată pînă mai ieri în grija numai a Mumei — Naturi. Și așa se face că pe fiecare fir, dirz ca un fecior, cresc astăzi cite doi și trei coteloni, iar la hectar se culeg mii de kg de boabe. Porumbul mai alimentează și industria și slujește acum și ca plantă furajeră. E bine că printre rînduri se seamănă iarăși dovleci — aceștia sînt, se știe, cozonacul vitelor, umbrele lor late țin umbră pămîntului.

Țară în care, încă înainte de Cantemirești, a fost atît de mult cultivat porumbul, el, în anotimpurile lui bune, fiind una din cele mai mari frumuseți ale peisajului nostru, poeții români, nici semănătoristii chiar, nu l-au prea cîntat. Tot sub pana lui Arghezi a revenit adesea. Un ocean de porumburi cum e întreaga cîmpie munteană, în vigoarea nemai-pomenită și în bobul și puritatea în care se arată el astăzi, își așteaptă totdeauna poetul..

N. CREVEDIA

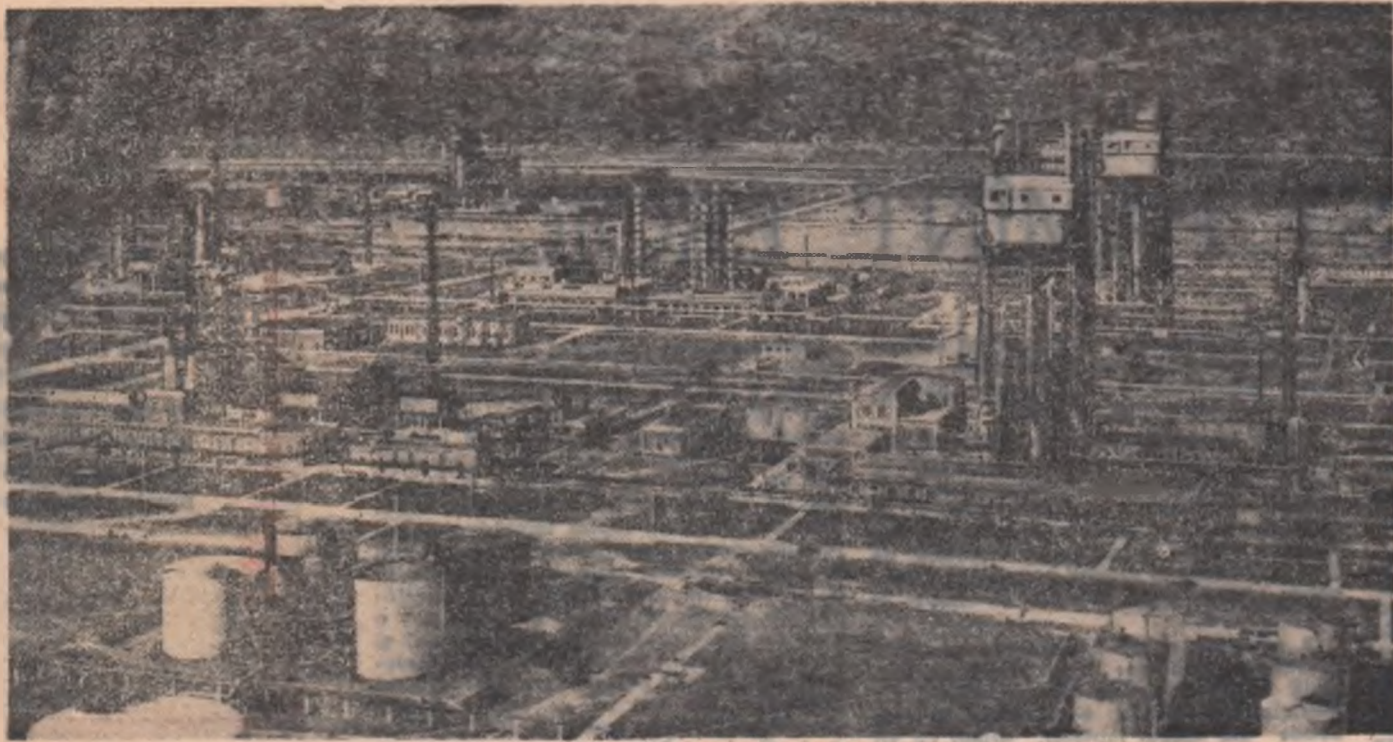
PORUMBURILE...

tase, îți trece, ca o hrană tare, în toată ființa. Iepuri mișună peste tot, viezurii au început să se ingrașe, adăpost își găsește aici ca-n codru și lupul. Ai vrea să stai lungit, pe țărîna direct, la umbra Măriei Sale porumbul, să urmărești prin iarbă niște stropuri de gize, preocupate și ele de ziua de azi și de cea de mîine, să ascuți cum o mică suflare de vînt înfioară foile, să privești un vraf de păsări sătule cum mișcă văzduhul cu aripile; cum, mai sus, în zărea albastră, tronează, leneși și girbovi, norii dalbi, altă minune a cerului nostru. Și după-amiază aceasta de plumb, care-ți cotopește plăcut trupul, să nu se mai sfîrșească...

prunc de lapte și-a rouă — să-l înfigi într-o frigare, luminată și ea cu briceagul dintr-o implinitură de ulm, și să-l pui la dogoarea jăratecului. Se umple vaea de mirosul de porumb rumenit. Iar la gust ce să mai spui! Așijderi porumbul fiert într-o căldare acoperită cu pănuși verzi tot de cucuruz. Pe seară, cînd simți că se udă iarba sub picioare și o barză trece lină pe deasupra, să te întorci acasă printre aceleași ziduri înalte de lanuri. Și, de te-ai oprimi locului, nu te-ai mai urni, căci s-au înmulțit aștri și pietrele pe cer, cîntă turtureaua, o mie de mii de greieri te adorm cu cîntecul lor,

te două-trei săptămîni „șapa mare“, cu țărîna ori bulgări tari mormoniți în jurul celor trei-patru, ba și cinci fire — și gata. Unii locuitori găseau de cuviință nici această șapă a doua să n-o dea, rămîneau numai șăștinile făcute de străbuna rariță. Dacă ploaia, se umplea semănătura iarăși de pir — cumplitul pir din țarinile noastre! — de volbură, de mohor, iar ulerul se lua la întrecere în înălțime cu porumbul!

În zilele noastre, socialismul a adus pe ogoare știința. Tractorul ară adinc, pămîntului i se dă, ca sugacilor, întărituri — îngrășămîntul chimic — apoi cu grapa, cu tăvălugul i se pregătește bobului auriu „patul“

PE-ACE
ROMÂNIA
1967

Adie pretutindeni o aromă de fruct ce dă în pirg. Pădurile și-au ridicat frunțile mai sus și adună sub cetini fîntîni de umbră și răsuflet de cerb îndrăgostit. Izvoarele se nasc căutîndu-și drum spre prundurile de stele ale Argeșului preschimbate în mare alpină. De pe Ceahlău coboară turmele brizelor să sufle în plazele albe ale lătelor ce străbat lumina montană pe deasupra vechilor poteci și drumuri de care. Pe Lotru, în sus, urcă betonul și Ideea. Lumini boreale iscate din flacără și oțel se țin undeva pentru viitoarele nopți ale Galațiilor. Soarele colindă pe la sonde de argint și peste miriștil galbene ca chihlimbarul; scapără în cărbune și se preface în curcubeie de fier, de zinc, de cupru, de aramă...

Adie pretutindeni o mireasmă puternică de bărbăție și de harnică trudă. Trece peste apele Deltei și peste lutul olarilor din Horezu; coboară de la Hunedoara și pătrunde în Valea Jiului și la Leșul-Ursului; izvorăște din lemnul fermecat de din sus de Suceava și vibrează în viorile și în luntrile de la Reghin. Chiule cu ea plutașii de pe Bistrița și marinarul porții spre Mediterană și Pacific. Livezile își rotunjesc în ea

ca într-o rouă fructele pentru marile lipsii ale belșugului.

Privesc geografia de roș, galben și albastru, de turidă și retoridă, de munte și porumbiș, de geometrie și cîntec a României de astăzi și caut dincolo de inima și dincolo de uimiriile mele o altă geografie. Geografia de peste timp a aceluiasi pămînt și a aceluiasi suflet. Aș fi încercat și altădată, demult, să privesc peste ani, dar nu aveam piscuri pe care să le urc ca să văd în depărtări... Acum am mil și mil de piscuri și peste toate adie o aromă dulce de fruct ce dă în copt și o mireasmă puternică de bărbăție și harnică trudă românească. Poți privi pînă în depărtările Porților de Fier și ale Lotrului porait spre curcubeu și lumină. Poți privi în adinc și-a înălțimi, poți privi în oțel și în minerale, în beton și în cleștar, în chimie și în poem. Poți privi în adîncurile dragostei tale de patrie și de partid!

Adie pretutindeni pe pămîntul acesta spre pretutindeni un vînt cald de prietenie. Are vîntul în inima lui cuvînt bun de întîmpinare și de ospesie, și gînd drept de pace și de înțelegere. Poartă pe aripi stelele de deasupra Voroneșului și doinele de vitejle de sub codrii Vrancei.

Scilicet în vîntul acesta miliardele de străluciri albastre ale Mării Negre și pictele de argint din care ies dropile Bărăganului. Imbie vîntul la „Perinița“ și la chiot lung sub cerul pur ca florile de „nu mă uita“.

Adie pretutindeni pe pămîntul acesta un sentiment adinc de dragoste pentru tot ce este, pentru tot ce va fi, pentru tot ce dă în pirg, pentru tot ce se va naște, pentru fiecare gînd bun, pentru fiecare cuvînt bun, pentru fiecare stea și fiecare curcubeu, pentru fiecare fir de iarbă și pentru fiecare flămară de cer, pentru fiecare șoaptă și pentru fiecare cîntec de bucurie.

E un sentiment adinc și puternic ca Făt-Frumos care a trezit-o pe frumoasa adormită și o împodobește cu toate comorile soarelui. E sentimentul din care ne naștem, cu care creștem, cu care trăim și zidim. E sentimentul cu care știm să ne apărăm pînă la ultima picătură de sînge pămîntul, partidul, ființa neamului și istoria, e sentimentul pe care purtîndu-l în noi nu vom muri niciodată!

Flutură în lume un tricolor românesc, ca niciodată mai înalt și mai viu!...

DRAGOȘ VICOL

CUNUNA DE GRÎU

Căltoream, nu demult, spre Rușii-Munți, comună așezată pe partea de sus a Mureșului la hotarul raionului Toplița. Ne duceam acolo pentru ansamblul folcloric din localitate a cărui faimă s-a răspîndit în toată regiunea. Ansamblul s-a afirmat în acest concurs cu spectacolul Cununa de

grîu care aduce pe scenă obiceiuri și datini de prin părțile locului legate de terminarea secerișului.

În satul Pietriș, la numai cîteva kilometri de Rușii-Munți, președintele cooperativei agricole de producție și cîteva săteni ne invitaseră la căminul cultural. În acea zi, la Pietriș se terminase secerișul și avusese loc sărbătorirea acestui eveniment cu o mică petrecere după datini vechi cu impletituri și udatul cununii de grîu. Am avut astfel

prilejul să cunoaștem sursa de inspirație a ansamblului folcloric din Rușii-Munți.

Spectacolul Cununa de grîu, care are la bază libretul semnat de învățătorul Dănilă Stuparu și profesoara Silvia Băndila, cadre didactice din comună, nu aduce pe scenă în mod brut obiceiurile, legate de sărbătoarea secerișului, nu este o înfățișare naturalistă a acestor datini și tradiții ci rodul unei transfigurări, unei creații artistice. Fiecare tablou: impletitul, udatul și cîntatul cununii, primirea se-

cerătorilor la sediul cooperativei agricole de producție, tabloul cu fetele care predau pîinea din recolta nouă secerătoarelor, dansurile, desenul coregrafic, fiecare mișcare și gest pe scenă dovedesc acest lucru. Folclorul, fie că e vorba de cîntec, de dansuri sau urări, apare în acest spectacol în splendida lui autenticitate.

Dar pînă să ajungă la acest spectacol atît de frumos și reușit cei aproape 100 de săteni din formație au depus o muncă stăruitoare în frunte cu instructorul lor, învățătorul Dănilă Stuparu. Toată iarna s-au pregătit, au repetat chiar și de cinci ori pe săptămînă, au prezentat spectacole și n-au

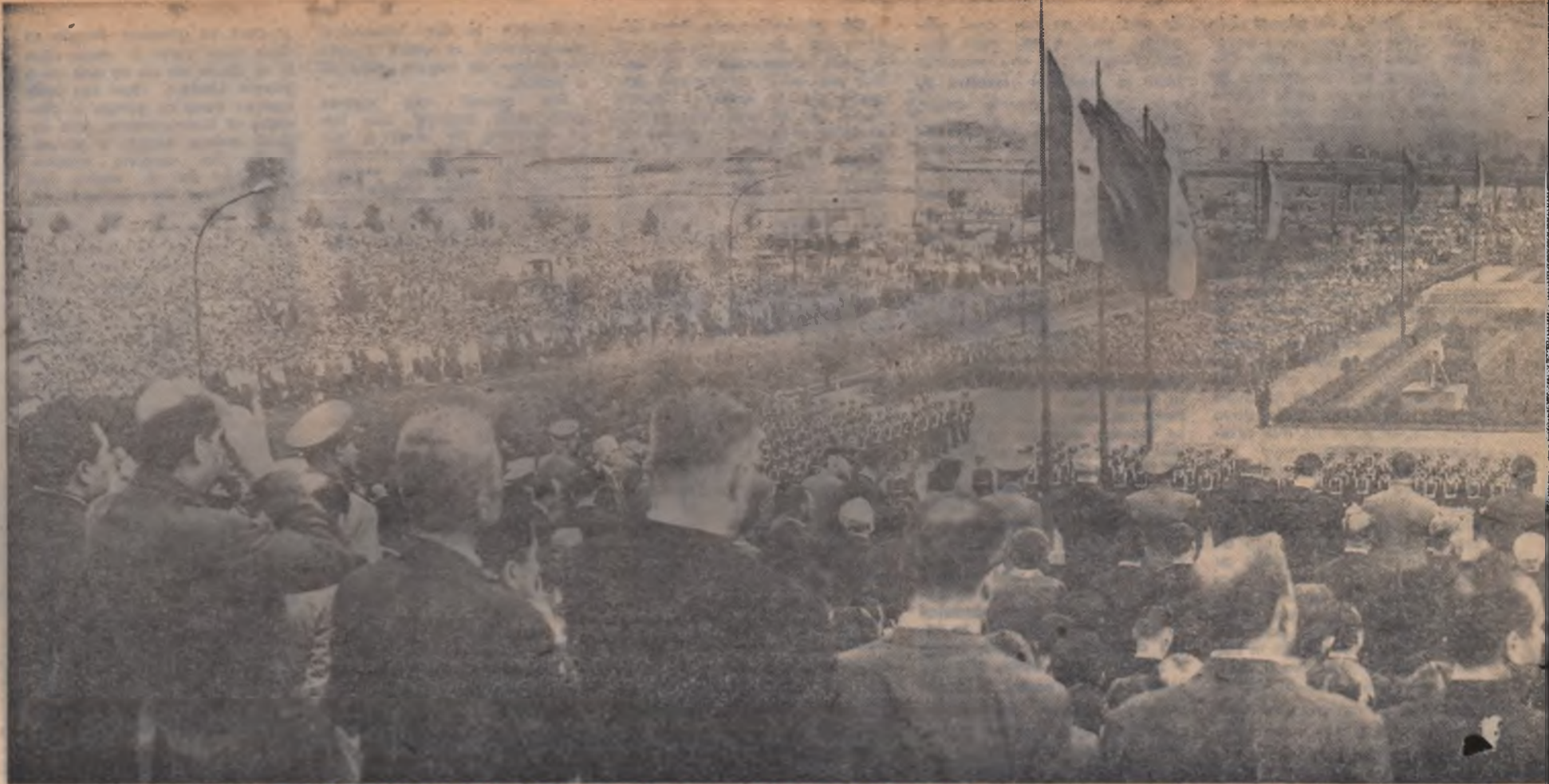
încetat repetițiile nici după ce au ajuns la faza regională.

Sînt 33 de ani de cînd Dănilă Stuparu a fost numit învățător și tot atîția de cînd a înjgheat prima formație artistică. De atunci el a fost mereu un animator al vieții culturale de la sate.

Spectacolul Cununa de grîu al ansamblului folcloric din Rușii-Munți se înscrie ca o realizare de seamă a sătenilor artiști amatori din această comună. Este unul din frumosele succese obținute în cele peste trei decenii de activitate culturală a instructorului și dascălului lor, Dănilă Stuparu.

R. IARAI

CINCI DECENII DE LA MAREA EPOPEE PE-ACEST PĂMÎNT EROIC

Pe cîmpia dintre Vrancea și Siret, pe acest pămînt eroic, pămînt al onoarei și al jertfei supreme, loc scaldat odinioară de sîngele bravilor ostași români, căzuți la datorie pentru libertatea și independența patriei, au avut loc la 12 august 1967 festivitățile prilejuite de o aniversare glorioasă: împlinirea a cinci decenii de la marea epopee națională a Mărășeștilor.

Aci, la Mărășești, s-au săvîrșit fapte vitejești, fapte de legendă și baladă, înfrate pentru totdeauna în istoria națională a poporului român; aci s-au săvîrșit fapte alese ce-au fost țesute pe firul de aur al tradițiilor și în dragostea fierbinte pentru glia strămoșească. La Mărășești s-a înscris în hronicul neamului nostru un capitol de glorie nepieritoare. Mărășeștii, nume scump poporului român, a fost așezat cu pietate alături de celelalte nume evocatoare ale marilor și glorioșilor bătălii: Rovine, Vaslui, Călugăreni, Plevna, Grivița.

Pe această cîmpie, unde de curînd s-a strîns aurul recoltelor bogate, și unde în urmă cu o jumătate de veac 50.000 de eroi au apărut cu sîngele lor cald și cu prețul vieții pămîntul străbun împotriva invadatorului, întărind prin jertfa lor de sînge independența și suveranitatea națională. În această zi de august, zeci de mii de oameni, muncitori, țărani, intelectuali, militari, studenți și elevi, fii și nepoți ai aceluia care-și dorm somnul de veci în criptele mausoleului, s-au adunat pentru a-și aduce prinosul lor de recunoștință și supremul omagiu aceluia care prin fapte de eroism au înscris în luptele de la Mărășești, Mărășești și Oituz o pagină vie în istoria neamului românesc. O dată cu ei, au venit aici peste 200 de veterani ai primului război mondial, pe piepturile cărora străluceau decorațiile cu care fuseseră distinși chiar în această zi, cu prilejul aniversării epopeii Mărășeștilor. Vechi camarazi de arme, astăzi cu timplele albite de povara anilor, participanți la crîncenele bătălii de la Doaga, sau pătura Prisața, de la vîile Negroponte sau de la pădurea Răzoare, de la cota 100 sau gara Mărășești, s-au înfrînt poate pentru prima oară în cei 50 de ani. S-au îmbrățișat cu căldură și în lacrimile aducerilor amînte au depănat episoade vibrante din acea vară tulburătoare.

La această mare solemnitate au luat parte membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai guvernului, conducători ai instituțiilor centrale, oameni de știință și cultură, reprezentanți ai oamenilor muncii din toate regiunile țării.

Au fost prezenți atașajii militari de pe lângă misiunile diplomatice acreditați în țara noastră.

Cu deosebire însuflire și puternice aplauze au fost primiți de către cei prezenți pe cîmpia Mărășeștilor conducătorii de partid și de stat care au venit la ma-

rea solemnitate spre a aduce un vibrant omagiu celor ce s-au jertfit pentru apărarea pămîntului patriei, pentru libertatea și unitatea poporului român.

După intonarea imnului Republicii Socialiste România și trecerea în revistă a gărzii de onoare de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., în acordurile solemne ale imnului erolor s-au depus coroane de flori la mormîntul eroului necunoscut, deasupra căruia arde flacăra, ca simbol al cinstitii eterne.

A avut loc apoi marele miting consacrat aniversării eroicelor lupte. După ce mulți vorbitori de la tribuna aflată pe treptele mausoleului s-au referit la episoade din timpul luptelor, primit cu vui și îndelungi aplauze a luat cuvîntul secretarul general al C.C. al P.C.R. care a evocat puternica semnificație a acestei aniversări. Cu multă căldură au fost primite de către cei prezenți pe cîmpia Mărășeștilor cuvintele vibrante rostite de secretarul general al C.C. al P.C.R.: „Să nu uităm niciodată că toate cuceririle de care ne bucurăm azi au fost obținute prin lupte grele, prin jertfa celor mai buni fii ai poporului nostru. În fața memoriei celor care au căzut în luptă pentru dreptate socială și națională să ne legăm de a face totul pentru a asigura progresul neînterupt al țării, bunăstarea și fericirea întregului popor, să ne legăm de a face să strălucească tot mai puternic în lume gloria patriei noastre scumpe — România socialistă”. Zecile de mii de oameni, ca într-un singur glas, răspund acestei chemări. Cîmpia Mărășeștilor a răsunat puternic, zguduită de vibrația acestui jurămint.

Conducătorii de partid și de stat au pășit apoi în incinta mausoleului. Însotii de veteranii luptelor de la Mărășești, conducătorii de partid și de stat au trecut cu emoție prin fața criptelor sub care odihnesc osemintele celor ce și-au dat suprema jertfă în marea bătălie. Privesc cu emoție și recunoștință la numele dăltuite în marmură ale fiilor patriei, ale vitejilor ce au stat stavilă de netrecut în calea invadatorilor. Deosebit de emoționante au fost acele momente în care conducătorii poporului nostru s-au întretinut cu veteranii luptelor de la Mărășești, Mărășești și Oituz și s-au fotografiat împreună. Printre ei se afla Stan Gheorghe din comuna Felești în vîrstă de 77 de ani. Purta haină de soldat, iar pe umăr gradul de sergent pe care l-a primit ca recompensă în bătăliile purtate la Mărășești, Doaga și Răzoare. Tot aici se afla colonelul în rezervă Niculescu Grigore care păstrează și astăzi cu emoție ca o vie amintire o scrisoare originală primită de la Ecaterina Teodoroiu împreună cu fotografia eroinei. Sînt nume și fapte simple care se înscriu pe marea listă a oamenilor pe care-i cinștim și prețuim.

Impresionantul spectacol în sunet și lumină ce a încheiat festivitățile de la Mărășești a fost o puternică evocare a epopeii Mărășeștilor înscrisă la loc de cinste alături de paginile glorioase ale istoriei poporului român. Au fost evocate momentele de biruință ale lui Mircea și Ștefan, ale lui Ion Vodă cel Cumplit și Mihai Viteazul, care au luptat împotriva cîmpitorilor pentru apărarea pămîntului sfînt al patriei, pămînt apărut cu atîta jertfă și de eroii de la Mărășești. În impresionantele efecte de lumină, care au dat o notă de mare profunzime spectacolului și care au reînviat basoreliefurile mausoleului, au răsunat puternic ca din adîncuri cuvintele: Pe aici nu se trece! A fost avertismentul de la Susița, de la Cireșoaia, de la Casin și Oituz, reîscut stereofonic de zeci de voci, avertisment devenit simbolic și cu putere de jurămint. Peste voința poporului de a-și apăra dreptul la viață și la libertate nu se poate trece.

În tăcerea serii zidurile reci ale mausoleului se însuflețeau. Apoi, rînd pe rînd, învăluind acest monument al eroismului s-au înălțat tot mai sus culorile atît de îndrăgite ale tricolorului românesc. Iar un arc de triumf descris prin jocul luminilor a învăluit simbolic mausoleul.

Apoi, au răsunat pînă departe acordurile solemne ale imnului: „Eroi au fost, eroi sînt încă...” Pe treptele mausoleului și-au făcut apariția ostași ai armatei noastre populare, scut de apărare a cuceririlor României noi, care duc mai departe flacăra Mărășeștilor. Alături de ei au apărut grupuri compacte de copii, muncitori și țărani — expresie a tăriei patriei — rostind un puternic jurămint închinat patriei socialiste, jurămintul de a apăra fără șovăire libertatea, suveranitatea și independența României.

A fost un spectacol ce a evocat eroismul străbun și care a sintetizat voința de oțel a poporului de a ridica țara noastră tot mai sus, pe drumul tradițiilor glorioase.

În acest timp cîmpia Mărășeștilor, cuprinsă de întunericul serii, a fost luminată feeric de miile de torțe care s-au revărsat pînă departe, ca un adevărat flux de lumină.

Poporul păstrează eroilor o frumoasă și caldă amintire pe care o venerază prin ridicarea tot mai sus a edificiului României noi. Este o dovadă a felului cum poporul nostru înțelege să cinstească memoria vitejilor. Este o prețuire a faptelor intrate în istoria neamului românesc pe care poporul, întreaga națiune română se pleacă cu venerație. Fiecare cetățean al patriei noastre, purtînd în sine adîncă recunoștință și profundul respect față de faptele fără de seamă din istorie, presară pe mormîntele foil de lauri spre a fi mai dulce somnul fericitilor eroi.

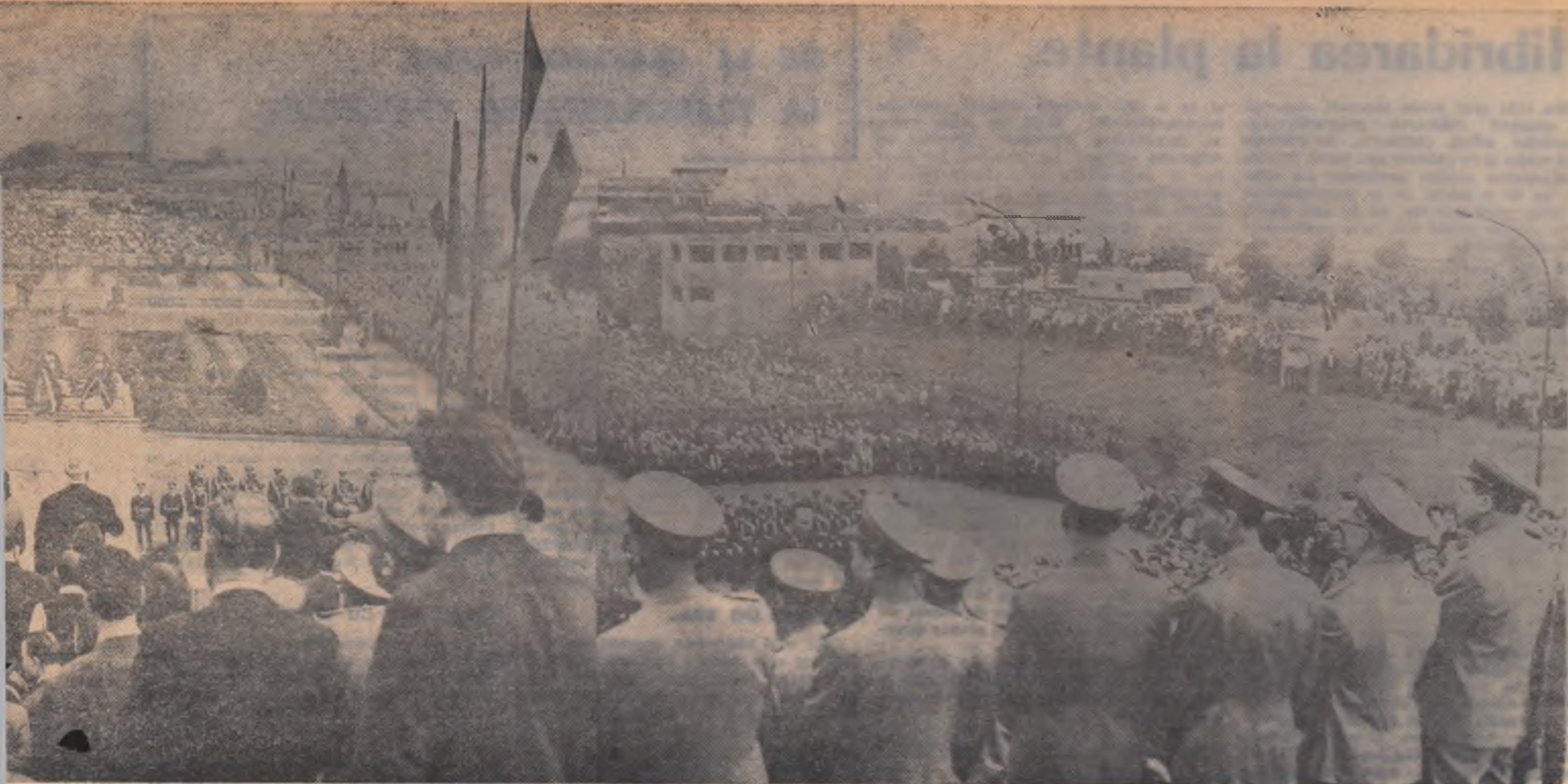
Ne plecăm cu venerație
lor care nu și-au precupețit
și progresul poporului român
piatră la temelia măreștilor
pe meleagurile României
au căzut la Mărășești, Mărășești
armatele imperialismului
știința poporului, îmbărbătarea
binele și prosperitatea Ro-

(Din
CEAU
versări
sești

Conducătorii de partid și de stat de

EE NAȚIONALĂ A MĂRĂȘEȘTIILOR

PAGINI DE VITEJIE

la eroilor națiunii, în fața ce-
a pentru a asigura libertatea
are au pus, la timpul lor, o
ciu pe care îl înălțăm astăzi
ste. Fie ca memoria celor ce
Oituz, oprind cu pieptul lor
să trăiască veșnic în con-
întotdeauna în lupta pentru
Socialiste România.

area tovarășului NICOLAE
rostită la mitingul consacrat anilor
lupte de la Mărăști, Mără-

Marile bătălii de la Mărăști, Mărășești și Oituz, date de armata română cu neprecupețită jertfă de sine și eroism în vara anului 1917, se înscriu la loc de cinste în cartea de aur a luptelor glorioase pentru apărarea independenței și demnității naționale pe care poporul român le-a avut de-a lungul zbuciumatei dar frumoasei sale istorii. Refăcută și reorganizată după evenimentele neprielnice din 1916, fiind forțe militare superioare ca număr și mult mai bine dotate cu armament pe care le aruncaseră împotriva ei Puterile centrale, în frunte cu Germania și Austro-Ungaria, o siliseră să se retragă la porțile Moldovei, armata română și-a dovedit valoarea și vitejia. Infruntând oștiri încercate, care urmăreau să obțină desființarea României ca stat, soldații și ofițerii români au dat bătălii hotărâtoare — care se înscriu prin însemnătatea lor printre marile evenimente ale primului război mondial — și au reușit nu numai să oprească pe dușman, dar chiar să-l înfrângă.

Între 24 și 30 iulie, armata a II-a română a desfășurat cu succes ofensiva de la Mărăști. Frontul inamic a fost sfărâmat pe o lungime de 30 km și împins înapoi pe o adâncime de 20 km; 30 de localități au fost eliberate. „A fost o lovitură de trăsnet — evocă marele scriitor Mihail Sadoveanu lupta de la Mărăști... Zădarnice fură cele din urmă silinți ale inamicului. Veneau amenințătoare ca valurile neoprite regimentele 2 vânători și 4 Argeș... Dintr-o dată, după zilele și nopțile de teribilă bombardare, după suferințele morale ale așteptării, lovitură aceasta a infanteriei noastre dezlănțuie ca furtuna panica în rândurile vrăjmașilor... cu răcnete nebune uni începură a fugi spre drumurile de scăpare cu capetele goale, aruncând armele. Alții înălțau brațele și se constituiau prizonieri în masă, palizi și tremurând de groază”.

Doar câteva zile după încheierea victorioasă a bătăliei de la Mărăști, în ziua de 6 august 1917, a început marea bătălie de la Mărășești, iar la

8 august cea de la Oituz. De data aceasta, puterile centrale aruncând în foc un mare număr de divizii — numai la Mărășești 12 divizii — au căutat ca printr-o puternică ofensivă să-și ia revanșa pentru înfringerea suferită la Mărăști și totodată să nimicească armatele române și ruse din sudul Moldovei și să pună capăt existenței libere a României. Au urmat câteva săptămâni de lupte crâncene. Sub comanda generalului Eremia Grigorescu, curajos și destoinic conducător de oști, armata I română a câștigat bătălia Mărășeștilor, făcând nemuritoare prin jertfele și dârza ei bărbăție deviza „Pe aici nu se trece”. Oștenii români au înscris în zilele crâncene din vara lui 1917, atit la Mărășești cît și la Oituz, pagini de nepieritoare glorie. Acțiunile eroice și faptele de vitejie au avut un caracter de masă, companii, regimente și chiar divizii în întregime lor — în-

deosebi divizia a 9-a și divizia a 13-a de la comandant și pînă la ultimul ostaș, au tradus în acte de curaj și eroism fierbinta lor dragoste de patrie. Vitejia unității căpitanului Gal, ca și a aceleia a căpitanului Grigore Ignat, atacul în cămăși executat plin de avînt de regimentul 32 Mircea, dîrzul și hotărîtorul contraatac al diviziei a 13-a din 19 august sînt numai unele din manifestările eroismului de masă al oștenilor români în crâncenele bătălii ale Mărășeștilor și Oituzului. „După două săptămîni — scria tot Sadoveanu — cînd luptele se încheiaseră — inamicul s-a oprit. Și-a lăsat brațele în jos și bărbia în piept cu descurajare. Gîfîind, s-a retras ca o fiară în colton, ca să-și lingă rănile. Feldmareșalul von Mackensen a privit cu îndoielă și cu tristețe harta și a închis ochii, gîndindu-se la hecatombele pe care le-a înălțat la Siret. Zece pînă la

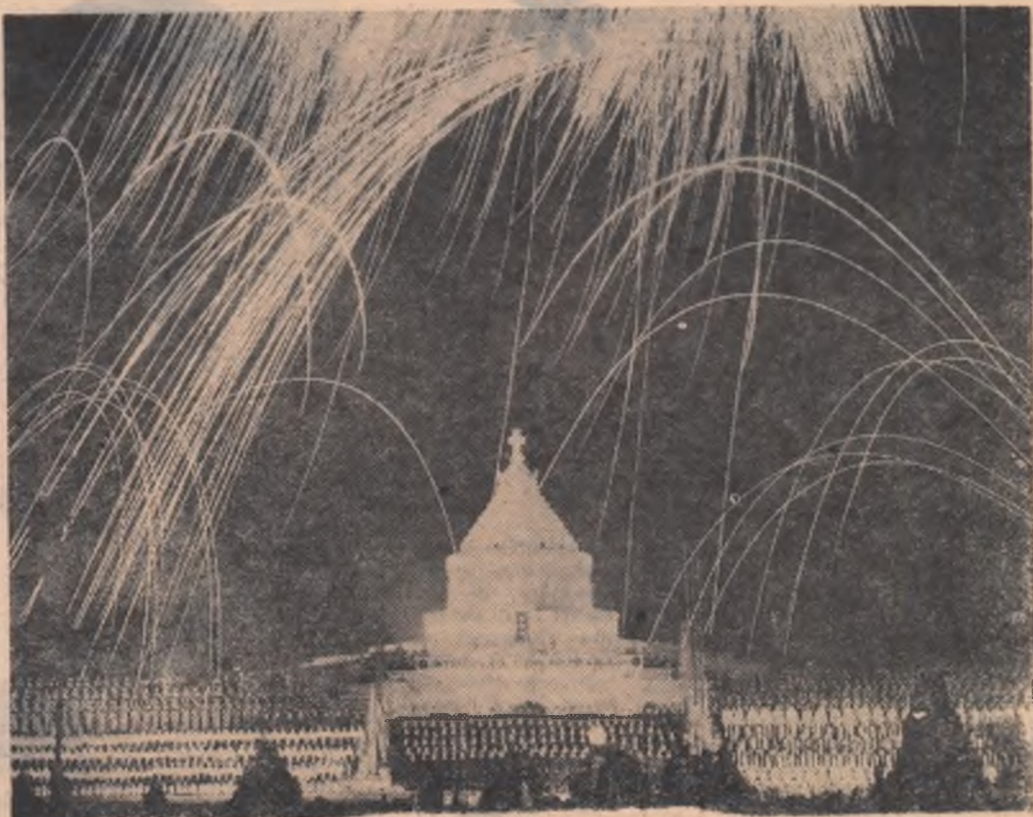
douăsprezece divizii germane s-au topit în această bătălie”.

Luptele glorioase purtate de ostașii români în vara anului 1917 și-au găsit sprijin în entuziasmul patriotic și în dîrzenia întregului popor. „Eroismul uimitor al ostașilor — se scria într-un manifest al vremii — a fost susținut de bărbăția voastră, a celor de acasă”. Simbol al eroismului românesc, bătăliile de la Mărăști, Mărășești și Oituz strălucesc nepieritor între marile izbînzii ale poporului român. Ele trebuie să constituie, așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu „un imbold în munca pentru înălțarea continuă a patriei noastre pe culmi tot mai înalte ale civilizației și progresului”.

DAN BERINDEI
cercetător științific principal,
Institutul de istorie „N. Iorga”
al Academiei Republicii Socialiste România

o coroană de flori la mormintul Eroului

Jerbe de lumini peste mausoleu

Hibridarea la plante

Din cele mai vechi timpuri, oamenii au urmărit ridicarea productivității plantelor, adică obținerea de produse mai multe și de calitate mai bună. Pentru soluționarea acestei probleme s-a căutat, pe de o parte, să se perfecționeze soiurile existente iar, pe de altă parte, să se creeze soiuri noi, cu o productivitate superioară.

În mod practic crearea de noi soiuri de plante se realizează prin hibridarea sexuată și prin hibridarea vegetativă (altoire). Dacă se folosesc indivizi ce aparțin unor specii înrudite se obțin indivizi cu calități noi care pot lipsi la părinți, adică la plantele din care au luat naștere.

Calea cea mai sigură, dar și cea mai grea, pentru obținerea de soiuri noi este hibridarea îndepărtată, adică încrucișarea sexuată sau hibridarea vegetativă între specii îndepărtate sau între genuri îndepărtate din punct de vedere sistematic, adică al înruderii lor.

Hibridarea sexuată îndepărtată a fost folosită de către mari amelioratori și creatori de soiuri noi de plante: Luther Burbank (America) și I. V. Miciurin (U.R.S.S.). Incrucișând specii îndepărtate, ei au reușit să obțină hibrizi mai viguroși, cu caractere noi, mai productivi și mai rezistenți la boli. Procedeele folosite au fost polenizarea florilor plantei mamă cu polen de la florile plantei tată, în amestec cu alt polen străin. Pe calea aceasta, florile plantei mamă uneori se fecundază și produc fructe ale căror semințe dau naștere la plante noi, cu însușiri noi, superioare părinților.

De regulă, hibridarea sexuată între specii sau genuri diferite reușește greu, iar când reușește hibrizii sunt, de cele mai multe ori, sterili. Pentru a învinge rezistența la încrucișarea a două specii sau genuri diferite (de exemplu părul cu mărul), biologii au fost nevoiți să recurgă la procedee care să învingă această rezistență. O metodă care dă rezultate bune este apropierea vegetativă prealabilă a celor două plante care urmează să fie încrucișate. În acest scop se recurge la o conviețuire temporară între cele două specii de plante, conviețuire care se realizează prin altoire. Apoi se procedează la hibridarea sexuată. Metoda a fost elaborată de I. V. Miciurin care a obținut hibrizi între păr și măr, între prun și cais, vișin și cireș etc.

Învingerea rezistenței se realizează, uneori, polenizând florile uneia din plante — planta mamă — cu amestec de polen (polen de la planta mamă și polen de la alte soiuri sau specii printre care și polenul plantei tată). Acest amestec de polen provoacă o excitare a stigmatelor florilor plantei mamă, mărindu-le receptivitatea față de polenul străin.

Citeodată este necesar să se recurgă

și la o altă metodă numită „metoda intermediarului”. Dacă de pildă vrem să încrucișăm piersicul sălbatic cu migdalul sălbatic nu reușim. În acest caz se procedează la o încrucișare a piersicului semisălbatic cu migdalul. Se obține un hibrid, o formă intermediară, care se încrucișează cu ușurință cu migdalul sălbatic.

Rezultate asemănătoare sunt obținute și prin hibridarea vegetativă. Prin altoire între specii sau genuri îndepărtate se obțin hibrizi mai productivi, care dau o recoltă mult mai mare decât părinții.

Hibridarea vegetativă a luat o mare extensiune în toate țările, inclusiv în țara noastră. Ea permite obținerea de noi soiuri de plante mai ușor decât pe calea hibridării sexuate.

La noi în țară, în ultimii 10 ani s-au dobândit realizări frumoase. S-au obținut, de pildă, hibrizi dubli de porumb prin încrucișarea între soiuri, care depășesc în producție soiurile raionale cu circa 50 la sută, linii noi de griu cum sint I.C.A.-457, I.C.A.-440, I.C.A.-495, a căror productivitate depășește pe cea a soiurilor raionale cu 10-30 la sută, precum și soiuri valoroase de sfeclă de zahăr, de pomi fructiferi și plante ornamentale.

În prezent sint în curs de obținere noi soiuri de tomate, mai rezistente la boli, mai productive și cu o coacere mai timpurie.

Prof. dr. docent H. CHIRILEI

DE LA GREFAREA PIELII

LA TRANSPLANTAREA CREIERULUI

Înlocuirea unui organ uzat cu unul nou a încetat de mult să mai fie o simplă experiență de laborator. Transplantarea se face ori de câte ori lipsește, din diferite cauze, din organism un organ sau un țesut — de pildă când cineva „pierde” o porțiune de piele. Se poate întâmpla ca un organ sau un țesut important pentru viața omului să se „defecteze”, să se „uzeze”, adică să nu funcționeze normal. Să zicem că rinichiul s-a îmbolnăvit și nu-și mai poate îndeplini sarcina; sau corneea, învelișul din față al ochiului tot din cauza unei boli își pierde transparența. În ambele cazuri organul rămâne pe loc, însă practic defectându-se, el nu mai există și trebuie înlocuit. Această înlocuire se face cu ajutorul unui organ provenit de la aceeași persoană (ca în cazul pielii), de la donatori (rinichiul fiind un organ dublu, unele persoane pot dona un rinichi) sau de la decedați.

Înlocuiri pe viu...

Cele mai obișnuite operații de acest fel sint cele pentru grefarea pielii. Acest organ, care reprezintă mai mult de a 20-a parte din greutatea întregului corp se pretează transplantării mai bine ca oricare altul. Se scot porțiuni de piele de la bolnavi (din regiuni care

nu sint la vedere) sau de la donatori voluntari (rude apropiate, tovarăși de muncă etc.) care se grefează în locul bolnav. Astfel de operații se fac și la noi în țară, la Spitalul de traumatologie din București, de pildă, unde în decurs de șase ani s-au executat peste 3000 de transplantări de piele.

Calitatea de organ „pereche” a permis apoi transplantarea rinichiului. În prezent există în întreaga lume peste 400 de persoane care trăiesc cu un rinichi „străin”.

În laboratorul de chirurgie experimentală al Academiei Republicii Socialiste România care a luat ființă în 1949 la Spitalul Colțea s-au făcut numeroase transplantări de organe conservate la rece: vezică, duoden, colecist, esofag, coledoc, uretră, oase, nervi, vene, artere, inimă. Numeroase organe de acest fel au putut fi transplantate și la oameni.

Șase zile cu un alt creier

Ultima realizare remarcabilă în acest domeniu este transplantarea creierului. Experiența părea pînă de curînd prea îndrăznească, deși în urmă cu cîțiva ani chirurgul sovietic Vladimir Demihov a reușit să transplanteze la ciini un al doilea cap.

Grefarea creierului propriu-zis cere însă o îndeminare și o rapiditate de acțiune extraordinară. Toată operația trebuie efectuată în cel mult cinci minute. Această performanță uluitoare a fost realizată de curînd pe mai multe animale de către echipa savantului american Robert J. White de la Spitalul General Metropolitan din Cleveland.

Transferul pe cale chirurgicală a creierului de la ciinele „donator” la cel „primitor” a fost făcut după o prealabilă pregătire și tratare a animalelor de experiență. Au fost puse la punct toate amănuntele tehnicii, legarea vaselor de sînge, incizie etc.

Rezultatele sint considerate ca pozitive, deoarece timpul de supraviețuire al animalelor primitoare a ajuns după un șir de experiențe la 6 zile. Cauza „morții” creierului transplantat a fost atribuită în primul rînd unei deficiențe în alimentarea acestuia cu sînge. Această problemă este însă pe cale de a fi remediată astfel încît se speră că viitoarele grefe vor supraviețui un timp mult mai mare.

Experiențele de transplantare cerebrală reprezintă încă o victorie a omului pe frontul științei biologice. Ele au demonstrat că se poate obține pe cale „naturală” un sistem de circulație a singelui satisfăcător, superior celor realizate de cele mai perfecționate „organe artificiale” cum sint cele de tipul aparatelor „inimă-plămîn”.

Oamenii de știință consideră că în creierul grefat va fi posibil să se studieze mai ușor pe cale experimentală diferite boli nervoase, observîndu-se „direct” evoluția lor. Se va putea astfel ajunge la rezolvarea multor probleme spinoase din vastul capitol al bolilor de nervi pentru care știința nu a găsit pînă în prezent o soluție satisfăcătoare.

Dr. R. IRIMESCU

RECUNOAȘTERI INTERNAȚIONALE ALE ȘTIINȚEI ROMÂNEȘTI

Pentru rezultatele obținute și contribuțiile originale aduse la propășirea diferitelor domenii ale științei contemporane, numeroși academicieni, profesori, medici și cercetători români au fost aleși, în ultimul timp, membri și membri corespondenți ai unor înalte foruri științifice din diferite țări ale lumii. Astfel, de la începutul acestui an și pînă în prezent, peste 30 de personalități marcante ale vieții științifice românești au primit diplome de membri ai unor prestigioase instituții academice de peste hotare. Nu de mult, academicienii Ilie Murgulescu, Șerban Țițeica și Costin Nenițescu au fost aleși membri de onoare ai Academiei de Științe a U.R.S.S., iar acad. Șt. M. Milcu, elev și colaborator apropiat al savantului C. I. Parhan, conducătorul școlii românești moderne de endocrinologie, și-a adăugat distinselor titluri științifice, printre care cel de membru al lui „Royal Society of Medicine” — Londra și pe acela de membru al Academiei de Științe a R. P. Bulgaria. Pentru merite deosebite pe tărîmul matematicii, acad. Miron Nicolescu, președintele Academiei Republicii Socialiste România, a fost ales în acest an membru al Academiei „Tiberina” din Roma și membru corespondent al Academiei de Științe din Toulouse. Alți oameni de știință români — profesorii Victor Preda, Virgil Gligor, Theodor Ilea, Alexandru Crăiniceanu și medicul Alexandru Lungu — au fost aleși membri activi ai Academiei de Științe din New York.

NOUTĂȚI ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE

Un aparat original

Conf. univ. Vlad Sisești și ing. Ștefan Nicolescu din București au conceput și realizat un aparat original numit „Agrotensiometru”, care măsoară tensiunea umidității solului, indicînd datele privitoare la momentul optim pentru irigație și la necesitatea cantității de apă pentru plante. El furnizează date de mare precizie, eliminîndu-se inexactitățile și operațiile incomode de măsurare după metodele clasice.

Potrivit previziunii autorilor, perfecționarea în continuare a acestui aparat va putea duce în viitor la aplicarea unei idei îndrăznețe: urmărirea umidității solului pe terenuri vaste cu ajutorul unui tablou electric conectat la aparatele amplasate pe suprafețele cultivate.

Inobilarea caolinului

Un colectiv de chimiști clujeni, condus de acad. Raluca Ripan, a elaborat și perfectat o tehnologie originală privind inobilarea unor caolinuri indigene, cu importante consecințe teoretice și economice. După faza de laborator și experiment semiindustrial, metoda a fost aplicată la Fabrica de hîrtie „Lețea”-Bacău, unde din caolin albit de Harghîta, s-a fabricat un stoc de hîrtie „tip 1 A” — cum este denumită în limbaj tehnic internațional. Exportată în R.F.G. Germaniei și Danemarca, hîrtia respectivă a corespuns intrutotul

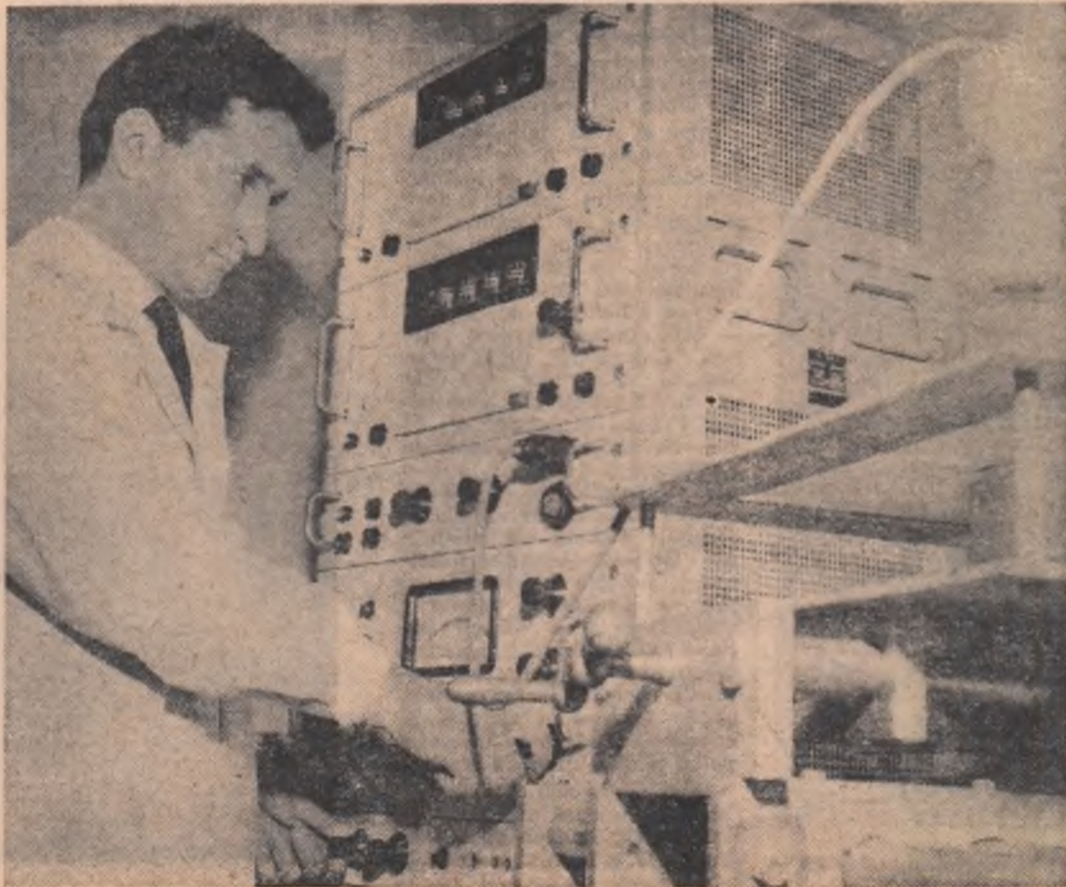
pretențiilor de calitate ale cumpărătorilor. Mai mult: gradul de alb al acestei hîrtii românești este cu două unități mai bun decît al hîrtiei produse cu caolin englezesc.

Noua tehnologie elaborată de chimiștii clujeni se realizează la un preț de

cost redus, are avantajul că toți reactivii de care este nevoie se fabrică în țară; contribuie la îmbunătățirea calității hîrtiei și poate fi aplicată la inobilarea unor caolinuri necesare și industriei ceramice, a cauciucului, la unele nisipuri și roci neferoase.

În laboratorul de radioizotopi al Institutului de cercetări forestiere din București, se lucrează la determinarea densității unei plăci fibrolemnoase

Dornici să cerceteze și să cunoască temeinic zestrea folclorică a tuturor popoarelor, adevăratul stil al dansului fiecărei națiuni, membrii asociației „Nederlandse Volksdansvereniging” (NEVO), din Rotterdam, au organizat în vara aceasta cel de-al VII-lea Festival de folclor „Europa dansează”. La invitația de participare făcută țării noastre, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă a desemnat formația de dansuri a căminului cultural din Stoicânești (Argeș), instruită de coreograful Leonte Socaciu, precum și un mic taraf condus de violonistul Pascu Florea.

„Lumea ar fi mai bună dacă toți oamenii, ascultându-și propria bătăle a inimii, și-ar pune-o în acord cu a celorlalți semenii” — spunea celebrul scriitor olandez Arthur van Schendel.

Cu aceste sentimente am urcat, a doua zi după sosirea în Olanda, pe scena teatrului de vară „Vondeipark” din Amsterdam, care deschidea șirul de spectacole programate în cadrul Festivalului. Peste 2000 de spectatori olandezi luau pentru întâia oară contact cu creația populară românească. Primele puncte ale programului nostru, dansurile de pe Mureș, cu grația lor și strălucitoarele costume naționale, urmărite un timp cu lianțe nordică, au declanșat repede cele mai intime resurse sufletești și ropotul de aplauze a inundat parcul. Vigora „Călușului” i-a determinat pe spectatori să biseze și să triseze dansul — băieții din Stoicânești căpătaseră parcă puteri înzecite și spectatorii sesizau cu incitare pasiunea, dăruirea de sine a interpretelor. Năul lui Badu Constantin li electrizase de-a dreptul, veselele melodii argeșene ale solistului Tică Sorescu creaseră o voie-bună generală, iar cînd Florica Brada a cîntat, în semn de omagiu cîntecul popular „Drinkes man” în limba olandeză, întreaga asistență a început să bată ritmul și s-a acompanieze în cor. Orchestra a continuat cu o suită de melodii olandeze, cu „Hora Staccato” și „Ciocirila”, dansatorii au intrat în lărușul jocurilor oltenesti, moldovenești și muntenesti, încheind cu „Perinița”, și spectacolul nostru s-a transformat într-un adevărat triumf al artei românești.

Cabinele au fost invadate de olandezi care voiau să vadă îndeaproape costumele (pe alții scria cu litere mari că ansamblul are 7 rânduri de costume diferite), vroiau să strîngă mîinile celor 25 soli ai folclorului românesc, să ofere flori, să primească autografe...

A urmat spectacolul de la Vlaardingen (ziarul „Nieuwe Vlaardingsche Courant” a dedicat o pagină întreagă ansamblului folcloric „Argeșul” din România, iar dl. Leo van der Vlist a trimis la scenă un enorm buchet de garoafe „Cu mulțumiri pentru magnificul spectacol, de neuitat”). În continuare la Scheweningen, Rotterdam, Heino, Baalte, Dalisen și Zwole, ansamblul a stîrnit entuziasm, admirație, dorința de a reveni, pretutindeni ziarele centrale și regionale au publicat fotografiile și aprecieri elogioase. La Zwole, directorul teatrului de vară, dl. Hans van der Berg, ne-a asigurat, entuziasmat, că spectacolul folcloric al românilor a însemnat cel mai mare eveniment al acestei stagiuni.

O bună parte din gazdele noastre de la Rotterdam ne-au însoțit pretutindeni vizionînd de cite 3, 4 și 5 ori spectacolul nostru, am fost mereu înconjurați de prieteni.

Conducătorii NEVO-ului sînt încîntați de participarea noastră la Festival și speră să venim și la următoarele ediții. „La primul spectacol am fost curios — ne mărturisește dl. C. J. de Bruin, arhitect și în timpul liber secretarul Asociației NEVO, — al doilea

Ansamblul folcloric din Stoicânești

CU HORA ȘI SÎRBA

spectacol mi s-a părut foarte bun, al treilea m-a entuziasmat. Sinteți un ansamblu original, oamenii dv. joacă cu dăruire, iar soliștii și orchestra sînt cu siguranță cei mai buni din Festival”. Conducătorul grupului englez din Essex, dl. Brian Connor spunea: „Am văzut pentru prima oară năul și sint uluit ce performanțe se pot obține cu el”, iar dl. Leen Bongers, conducătorul grupului olandez din Rotterdam, menționa: „Niciodată muzicienii unui grup folcloric n-au fost mai virtuozii, niciodată n-am fost mai uimiți de o asemenea strălucire sonoră”.

Mi s-a acordat cinstea de a deschide Festivalul internațional de la Leyden: pitoreștiile noastre buclume au dat semnale de chemare la marea sărbătoare a dansului popular european, orchestra a făcut cunoscută tuturor frumusețea muzicii românești.

Dl. dr. G.C. v.d. Willigen — primarul orașului gardă, Leyden — în cuvîntul de deschidere a Festivalului, a prezentat asistenței grupul folcloric român, asigurînd-o că este „original și interesant prin temperamentul și muzicalitatea programului, prin diversitatea costumelor și coloritul lor”.

La Heino, în ultima seară, am trăit clipe emoționante, datorate atât manifestației de simpatie a olandezilor, cât și conducătorului celor 500 de copii germani din regiunea Hanovra (R.F.G.) în fața cărora prezentasem primul spectacol din Heino. Dl. Hartmut Scupin, conducătorul grupului de copii vestgermani care ne-au închinat, omagial, o melodie populară germană interpretată la flaut, ne-a mulțumit pentru că le-am oferit posibilitatea de a cunoaște folclorul

„acestul minunat popor de la Dunăre și Marea Neagră. Un popor care poate avea un folclor așa de bogat — a spus domnia sa — dansuri minunate, o muzică și costume cu o cromatică așa de variată, nu poate fi decît un popor generos, prietenos și cald. Consider că popoarele noastre, toate popoarele lumii se

pot înțelege bine, pot trăi în pace și prietenie fără neînțelegeri și fără războaie”.

Zilele Festivalului rămîn pentru noi de neuitat. Olandezii au știut să creeze acea ambianță amicală, de apropiere reciprocă și prietenie.

Președintele Asociației NEVO, dl. H.M. Schreijer, în cuvîntul său de început făcuse un îndemn: „Frați întru dans, bucurați-vă de muzică și de dans de dimineața pînă seara, dar nu uitați niciodată că noi dansăm împreună pentru a ne simți uniți prin dans și prin aceasta, ceva mai aproape unul de altul”.

Și acest îndemn a fost urmat. Alături de olandezii iubitori de folclor veniți din întreaga Olandă, de bulgari, ungari, sirbi, iată-ne înconjurați cu simpatie de francezi, englezi, scoțieni, turci. Pînă la ora de începere a spectacolelor am învățat zilnic cu toții, unii de la alții, dansuri, cîntece, pe care le-am executat apoi în final, pe rînd, la marea bal folcloric, cu care s-a încheiat Festivalul.

Sîrba, Hora românească, De doi-și sînt cunoscute și se joacă acum și în Olanda. Dar ini-

mle noastre sînt pline de recunoștință și pentru grija olandezilor de a ne dezvălui frumusețile țării lor și ale sufletului lor. Ei ne-au înlesnit vizitarea renumitului muzeu Rembrandt din Amsterdam, plimbări cu vaporul în marele port Rotterdam și vizitarea grădini sale zoologice, apoi a unul foarte vechi oraș — Kampen, datînd din secolul 12 și a celui mai tînăr și modern oraș Emmeloord, ca și a străvechului sat Clethorn, o adevărată Veneție a nordului, cu casele pe apă, în cel mai vechi stil olandez, ne-au arătat Polde-ruul de Nord (pămînt smuls mării), lucrările de îndiguire și operațiile pentru cîștigarea de noi pămînturi, gospodăria țărănească, ferme de păsări, de vaci, fabrici de prelucrare a laptelui.

Și ne-au arătat, mai presus de toate, sufletul lor dornic de înțelegere cu toate popoarele lumii, cinstit, sincer, dexter, prietenos.

Solii folclorului românesc, dansatorii din Stoicânești și muzicienii din Pitești au acum mai de prieteni olandezi.

ELIZA VICICA

OLARII DIN OBOGA

Cu trei duminici în urmă, la Saru — punct turistic la 10 km de Craiova — a fost înțrg. Oamenii de prin partea locului se amestecau, forfotînd, cu străinii care poposiseră aici, atrași de pitorescul locului. Negustorii îi imbiau cu marmă, cu fructe și legume proaspete, și chemările lor se întretaiau cu vorbele de tocmală, cumpănite și întrebătoare. La o tarabă vinzarea se făcea fără multă zarvă, omul venea, privea și cumpăra, purtînd apoi sub braț, cu fereală, achiziția făcută. Erau oale pintecoase de ceramică, smălțuite strălucitor, ca și străchini înflorite, îmbietoare la ospăt. Toate veneau de la Oboga; șase olari erau autorii impresionantului stoc, care număra aproape 300 de bucăți. Pînă în seară s-a vîndut tot, pînă la ultimul obiect de lut ars, spre satisfacția tuturor: atât a celor care vindeau cât și a celor care cumpărau. Ulcioarele au pornit în lume, unele mai aproape, altele mai departe, să ducă solia lor de frumusețe și faira artei populare românești.

Pe scîndurile așezate sus, sub tavan, în atelierul lui Gh. N. Berbece, odihnesc 20—30 de ulcioare, căci ulcioare se

fac mai cu seamă aici. Sînt puse la uscat în așteptarea întîlnirii cu focul. Și în așteptarea altei întîlniri: expoziția din august. Va fi prima expoziție comunală și eforturile organizatorilor nu sînt de neglijat. Au găsit și sală, au obținut și lemn pentru rafturi, pentru blidare, astfel ca fiecare obiect să-și aibă locul convenit frumuseții lui.

Se pregătește și Marin M. Chiroiu pentru prima expoziție din viața lui de 54 de ani. La 12 ani s-a așezat la roata de olari și n-a mai părăsit-o. Ulcioarele se nasc sub mina lui simplă, firesc și țî se pare că cineva dinăuntru bobocului de lut izbucnește în afară, curbînd liniile, unduindu-le pînă la armonia finală.

Oboga numără trei sate: Oboga de sus, Oboga de mijloc și Oboga de jos. Și mai numără 60 de olari. 60 sînt cei care lucrează continuu, sînt cei renumiți, „consacrați”. Dar dacă numeri cuptoarele de olari de prin ogrăzi, numărul va depăși cifra amintită. Aici, cam toată lumea cunoaște olăritul. S-a moștenit din tată în fiu, timp de decenii și se transmite și acum, la fel. Băieții de 14—15 ani se învîrtesc o vreme pe lingă roată, mai trag cu ochiul și pînă la urmă, invariabil, vine și întrebarea:

De fapt, momentul acesta al modelării este, pentru olari, cel mai frumos. Este clipa cînd toate pregătirile s-au sfîrșit, cînd bulgărele sclipitor de umeză e gata să se îndoie, flexibil, sub mîinile meșterului, e gata să se subție, suplu, spre gîtul înalt de ulcior, sau să se răsfrîngă, cuprinzător, spre deschiderea de tipică a blidului. Pînă aici însă a fost drum lung: oamenii au cărat cu căruța pămîntul, ales cu chibzuință din anumit loc (și la Oboga locul se cunoaște de ani), l-au frămîntat, îngrijindu-se să fie uniform, curat, l-au lăsat afară la ger, să-l „frăgezească” frigul și, în primăvară, sau în vară, din mării bulgări astfel dichisiți, taie, la nevoie, cite o bucată, atît cît le trebuie în ziua aceea. Ca o plămădă a pîinii, plămăda aceea zămisește și ea hrană, o hrană spirituală, a ochiului și a minții. Culorile — cele ale fondului și cele ale motivului decorativ — se obțin, toate, din rocile pămîntului: albul din humă, roșul din argilă, verdele din rugină de aramă arsă.

Așa că oalele meșterilor închid în peretele de lut înțelepciunea pămîntului cu toate mineralele sale, înțelepciunea vremii cu toate anotimpurile sale alături de înțelepciunea omenească a creatorului.

— Tată, cînd mă lași și pe mine să fac o ulciică ?

MARILENA VULPE

TARA ÎNTREAGĂ, UN VAST ȘANTIER

Piatra Neamț. Îmbinare de tradiție și modernism

Numeroase mărturii ne arată că în trecut nu prea îndepărtat, zestrea industrială a României era pe cât de săracă, pe atât de inegal răspândită pe teritoriul țării. Statisticile pomeneau, de regulă, ca centre cu pondere industrială câteva orașe mereu aceleași. Regiuni întregi nici măcar nu erau menționate, deși nu erau lipsite de materia primă necesară creșterii și dezvoltării industriei. Aceasta a fost starea de lucruri moștenită de la regimul capitalist. Urmările acestei situații? Inaportare economică și social-culturală a regiunilor lipsite de industrie; valorificarea necorespunzătoare a bogățiilor solului și subolului, neputința de a folosi pe deplin forța de muncă, brațele, mințile și talentul poporului nostru. Partidul a pus accentul încă la Conferința Națională a P.C.R. din 1945, pe necesitatea creării unor mari unități industriale în regiunile țării care dispun de condiții favorabile în scopul valorificării resurselor naturale și de muncă existente. Această acțiune a fost posibilă datorită politicii de industrializare socialistă, inițiată și promovată cu consecvență de către conducerea de partid și de stat. Mergând pe linia îmbunătățirii continue a repartiției teritoriale a forțelor de producție și a lichidării treptate a rămănelor în urmă din punct de vedere economic ale unor regiuni și raioane, în actualul plan cincinal se prevede crearea de baze industriale noi în 70 din raioanele mai slab dezvoltate din punct de vedere economic. Cea mai mare parte din acestea sînt situate în regiunile: București, Oltenia, Suceava, Argeș, Iași, Mureș-Autonomă Maghiară și Maramureș.

din 1938 se va realiza în 1970 în 24 de zile.

Trebuie precizat că, prin dezvoltarea economică mai puternică a unor regiuni nu se are în vedere în nici un caz uniformizarea în privința creșterii producției tuturor ramurilor. Acest proces se realizează sub forma unei anumite profilări și specializării a regiunilor, în funcție de condițiile lor naturale și necesitățile de dezvoltare.

Ținând seama de existența unor importante rezerve de huiță în Valea Jiului, de existența minereurilor de fier de la Ghelar, Teliuc, Poiana Ruscă și cele de calcar de calitate superioară, principalele noi obiective siderurgice au fost concentrate la Hunedoara și Călan. Realizări importante în privința îmbunătățirii repartiției teritoriale a acestei ramuri s-au obținut prin crearea unor obiective industriale ca: Uzina de fier Roman, Uzina metalurgică Iași, Uzina de fier sudate București, precum și prin dezvoltarea unor uzine existente la Galați, Brăila, Cimpia Turzii ș.a.m.d. Descoperirea unor noi rezerve de minereu de fier la Căpuși — regiunea Cluj, de minereuri neferoase de la Moldova Nouă — Banat și din zona Carpaților orientali — regiunea Suceava, ca și creșterea rezervelor de minereu din regiunile Maramureș, Hunedoara, Banat, Mureș-Autonomă Maghiară și Dobrogea a permis deschiderea de noi exploatarea de minereu și în acele regiuni în care extracția de minereu era inexistentă în trecut. Prin aceasta s-a îmbunătățit repartiția teritorială a industriei metalurgice feroase și neferoase.

Spre a ilustra realizările obținute în dezvoltarea regiunilor vom aminti două din ele și anume Oltenia și regiunea Mureș-Autonomă Maghiară. În 1938, mai mult de 90 la sută din volumul producției industriale a Olteniei era asigurat doar de orașele Craiova, Turnu Severin și Tîrgu-Jiu. În acest timp, pe teritoriul a 8 raioane din cele 13 care formează actuala regiune nu exista nici o întreprindere industrială. Astăzi obi-

ectivele industriale sînt răspândite pe cuprinsul întregii regiuni. În partea de nord a regiunii s-a dezvoltat industria extractivă și de petrol, cărbune, exploatarea și prelucrarea lemnului, industria materialelor de construcții, industria confecțiilor, alimentară etc. În partea centrală a luat naștere și s-a dezvoltat industria chimică și alimentară, industria petrolului, a construcției de mașini, industria textilă, confecții etc. În vestul regiunii s-a format gruparea industrială Turmu Severin — Gara Văii (caracterizată în special prin industria constructoare de nave fluviale și material rulant de cale ferată), industria de prelucrare a lemnului, confecții, alimentară, energie electrică. În nordul raionului Strehaia, în bazinul Motru, s-a dezvoltat o puternică industrie carboniferă.

Schimbări esențiale au avut loc și în economia regiunii Mureș-Autonomă Maghiară. Prin punerea în valoare a bogatelor săle minerale de gaze naturale, cărbune, minereu de cupru, calclină, ape minerale etc., s-a dezvoltat o puternică industrie chimică, metalurgică neferoasă, energie electrică și termică, exploatarea și prelucrarea lemnului și altele.

Au fost create marile și modernele termocentrale de la Luduș și Fîntinele, Combinatul pentru industrializarea lemnului de la Gălăușas, combinatele chimice de la Timăveni și Tîrgu-Mureș, întreprinderea de produse finite din lemn de la Tîrgu-Mureș, fabricile de zahăr de la Luduș și Tîrgu-Mureș, fabrica de lapte praf „Remetea”, fabricile de prelucrare a laptelui de la Cristur și Tg. Mureș și multe altele.

Din cele câteva exemple prezentate, rezultă cât se poate de clar rolul important pe care-l au condițiile naturale (sursele de materii prime) în amplasarea obiectivelor industriale.

În condițiile țării noastre, o resursă naturală importantă este și fertilitatea terenului agricol. În legătură cu aceasta trebuie subliniat faptul că, la repartiția teritorială a forțelor de producție trebuie avut grijă ca suprafața de te-

ren agricol de bună calitate să nu fie restrînsă în mod inutil prin organizarea necorespunzătoare a construcțiilor.

La repartiția teritorială a forțelor de producție se ține seama și de resursele de forță de muncă, de posibilitatea folosirii lor raționale și complete. Numai în ultimii ani numărul salariaților de pe șantieri, uzine și fabrici, din exploatarea miniere, petrol și gaze a crescut cu zece și chiar sute de mii. La consfătuirea pe țară a lucrătorilor din industria chimică, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al partidului, sublinia faptul că... „Dezvoltarea rapidă a industriei chimice în anii construcției socialiste este ilustrată și de faptul că numărul salariaților din aceste întreprinderi a ajuns în 1966 la circa 120 000...” Mare parte din forța de muncă pentru obiectivele industriale se recrutează din mediul sătesc din regiunea sau raionul respectiv. Oamenii care se ocupau cu agricultura își însușesc meseriile noi devenind muncitori calificați. Acolo unde se dezvoltă industria, satele capătă o nouă înfățișare, începînd să se apropie de orașe. În regiunea Iași spre exemplu în 1944 era un singur sat electrificat. Astăzi numărul localităților electrificate se apropie de 400. Numărul impresionant de case noi, mobilierul, antenele de radio și televiziune, ca să nu mai vorbim de celelalte obiecte casnice, demonstrează grăitor nivelul de trai tot mai ridicat al oamenilor muncii din toate regiunile țării.

Parte integrantă a politicii de construire a socialismului în România, acțiunea de repartizare teritorială rațională a forțelor de producție va continua să stea în fruntea atenției partidului și statului nostru, creînd condiții pentru dezvoltarea armonioasă și complexă a economiei naționale în ansamblu, pentru ridicarea pe noi trepte, superioare, a nivelului de trai al oamenilor muncii.

Gr. CORLAN

cercetător principal la Institutul de cercetări economice al Academiei Republicii Socialiste România

Șantierul sistmului hidroenergetic Porțile de Fier. Vedere de ansamblu

TARA ÎNTREAGĂ, UN VAST ȘANTIER

În curînd pe ogoarele patriei. (Un nou lot de tractoare în curtea uzinelor din Brașov)